

Ärendenummer LI2025-01288

Svenskt Friluftslivs återkoppling på promemorian Anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog m.m.

Inledning

Svenskt Friluftsliv tackar för möjligheten att ge synpunkter på promemorian.

Svenskt Friluftsliv är en paraplyorganisation för 28 ideella friluftsförbund i Sverige som tillsammans har 2 miljoner medlemskap, varav minst 300 000 är barn och ungdomar och minst lika många äldre. Tillsammans består organisationerna av närmare 7 000 lokala- och regionala föreningar som varje år aktiverar och engagerar ett stort antal människor i befolkningen utöver sina fasta medlemmar. Det övergripande syftet med Svenskt Friluftsliv är att fungera som företrädare och samlande kraft för friluftsförbunden såväl när det gäller friluftsförhållanden som frågor som rör tillgång och tillgänglighet till skog, natur, vatten och snö. Svenskt Friluftsliv vill bidra till ett hållbart friluftsliv i Sverige genom kunskapsspridning, främjandet av organiserat friluftsliv och allmänt bidra till goda förutsättningar till vistelse i naturen på ett hållbart sätt. I detta arbete är tillgången till skog och välmående skogar central för ett fungerande friluftsliv inklusive för det organiserade friluftslivet som varje år engagerar flera miljoner människor i alla åldrar.

Friluftslivet bidrar på ett mycket påtagligt sätt till att främja folkhälsa, välbefinnande och livskvalitet i befolkningen, men har även stora ekonomiska värden för samhället. En nationell studie visade år 2023 (Svenskt Friluftsliv, 2023) att friluftslivet bidrar med 231 miljarder kr i ekonomiskt värde och över 170 000 arbetstillfällen årligen genom den konsumtion som uppstår när invånare i Sverige ägnar sig åt friluftsliv.

Ett stort antal miljö kvalitetsmål har bäring på skog, friluftsliv och dess förutsättningar, exempelvis Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag,

Myllrande våtmarker, Storslagen fjällmiljö, God bebyggd miljö, Ett rikt växt- och djurliv.

Synpunkter

Svenskt Friluftsliv väljer att framföra ett antal specifika synpunkter nedan.

Dialogen och effektiva kanaler är viktiga

För Svenskt Friluftsliv är den svenska skogen och dialogen med markägare centrala för att skapa goda förutsättningar till såväl allmänhetens friluftsutövande som friluftsrörelsens aktiviteter i naturen på allemansrättslig grund. Denna dialog och relationsskapande rör i allra högsta grad skogsägare eftersom mycket av friluftslivet äger rum i skog. Många aktörer inom friluftslivet upplever att det behövs bättre verktyg och kanaler för att effektivt kunna föra dialog med skogsägare. Detta är också centralt i arbetet med FSC Sverige, där Svenskt Friluftsliv är engagerade. Svenskt Friluftsliv ser därför positivt på promemorians förslag om att förbättra förutsättningarna till dialog med skogsägare.

Skapa bättre incitament för skogsägare att bevara värdefull skog

Svenskt Friluftsliv menar vidare att incitamenten för skogsägare att bevara och skydda skog måste förbättras. För att bevara och öka andelen sådana skogliga miljöer behöver såväl staten som markägarkollektivet och skogsindustrin verka för att skapa ett ersättningssystem som gynnar skyddandet och bevarandet av gammal skog, urskog, skogar med höga naturvärden och skogar med höga upplevelsevärden. Svenskt Friluftsliv anser att staten bör ta ett större ansvar för att ekonomiskt kompensera skogsägare för att bevara och främja naturvärden, behålla gammal skog och skogar med höga upplevelse- och rekreationsvärden. Denna ersättning måste ha ett högre värde än marknadsvärdet på virket.

Kunskapen om vilka kvaliteter och egenskaper i skog som främjar friluftsliv har ökat på senare år, bland annat genom kunskapsöversikten från Skogsstyrelsen (Skogsstyrelsen, 2023). Skog med höga värden för friluftsliv och rekreation är bland annat förknippat med skog med höga naturvärden och hög biologisk mångfald, förekomst av gamla och höga träd och hyggesfria områden. Detta visar att miljö, biologisk mångfald och ekologisk hållbarhet har starka kopplingar till både social hållbarhet och folkhälsa.

För Svenskt Friluftsliv är det därför viktigt att skogar med höga naturvärden undantas, i enlighet med Skogsstyrelsens förslag.

Vidare ser vi att det är viktigt att kartlägga var gammelskogar med höga naturvärden finns i Sverige i syfte att skydda dem mot avverkning. Promemorian behöver tydligare lyfta fram detta behov.

Referenser:

Naturvårdsverket & Skogsstyrelsen (2023) Urskogar och naturskogar – sammanställning av underlag och bedömning av arealer. Dnr 2023/3258 (SKS), dnr NV-02484-23. Stockholm.

EU-kommissionen (2023) Guidance on the Development of Public and Private Payment Schemes for Forest Ecosystem Services. Belgien.

Skogsstyrelsen (2023) Skogens rekreationsvärden: En förstudie med förslag till indikatorer. Stockholm.

Svenskt Friluftsliv (2023) Friluftslivets ekonomiska värde-en uppföljande enkätundersökning. Stockholm.